

Sygn. akt XIV C 1258/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XIV Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w Pile

w składzie następującym:

Przewodniczący sędzia Jacek Grudziński

Protokolant p.o. stażysty Anita Brzychezy

po rozpoznaniu w dniu 19 listopada 2020 r. w Pile

sprawy z powództwa **A. G. (1) i A. G. (2) (G.)**

przeciwko **Bankowi (...) SA z siedzibą w W.**

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

1. Pozbawia bankowy tytuł egzekucyjny Nr (...) z dnia 2 maja 2011 r., z którego wynika solidarne zobowiązanie powodów A. G. (1) i A. G. (2) do zapłaty na rzecz pozwanego Banku (...) SA kwoty 68.852,69 CHF wraz z dalszymi odsetkami, z tytułu umowy kredytu budowlano-hipotecznego nr (...) z 31 maja 2006 r., opatrzony klauzulą wykonalności nadaną postanowieniem Sądu Rejonowego w Z. z dnia 3 czerwca 2011 r., sygn. akt (...), wykonalności w całości;
2. Zasądza od pozwanego na rzecz powodów 17.712 zł (siedemnaście tysięcy siedemset dwanaście złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego udzielonego z urzędu;
3. Nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa-Sąd Okręgowy w Poznaniu 12.945,25 zł (dwanaście tysięcy dziewięćset czterdzieści pięć złotych dwadzieścia pięć groszy) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

J. Grudziński

Sygn. akt XIV C 1258/16

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 14 października 2016 r. powodowie A. G. (1) i A. G. (2), wskazując jako pozwanego Bank (...) SA z siedzibą w W., wnieśli o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego stanowiącego bankowy tytuł egzekucyjny Banku (...) SA (następcy prawnego Banku (...) SA) Nr (...) opatrzony klauzulą wykonalności nadaną postanowieniem Sądu Rejonowego w Z. I Wydział Cywilny z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie (...) oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powodów kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powodowie podali, że w dniu 31 maja 2006 r. A. G. (1) i A. G. (2) zawarli z Bankiem (...) SA umowę kredytu budowlano-hipotecznego Nr (...) na kwotę 60.554 CHF. Kredyt został wypłacony w złotychkach. Na mocy § 9 pkt. 9 umowy spłata rat kredytu również miała nastąpić w złotychkach. Powodowie początkowo regularnie spłacali swoje zobowiązanie.

Pismem z dnia 1 grudnia 2007 r. powodowie zostali poinformowani, iż na mocy porozumienia pomiędzy Ministerstwem Skarbu Państwa a Grupą UniCredit część oddziałów Banku (...), w tym oddział obsługujący

przedmiotową umowę kredytu, zostało włączonych do struktur Banku (...) SA. Zgodnie z treścią wyżej wymienionego pisma, obsługa umów zawartych przez klientów nieposiadających na dzień podziału rachunków bieżących bądź oszczędnościowo-rozliczeniowych pozostaje w Oddziale, w którym zostały one zawarte. Zapewniono również, że umowy pozostające w banku (...) SA są świadczone na niezmiennych zasadach.

Na skutek niespłacania należności wynikających z w/w umowy w dniu 29.09.2009 r. pozwana skierowała do powodów wezwanie do zapłaty pod rygorem wypowiedzenia umowy. Na dzień sporządzenia pisma wysokość zadłużenia wynosiła 264,29 CHF. W dniu 31.10.2009 r. pozwana skierowała do powodów oświadczenie o wypowiedzeniu umowy. W treści pisma wskazano, iż saldo zadłużenia całkowitego wynosiło 56.453,17 CHF, zaś bieżące saldo zadłużenia przeterminowanego 890,35 CHF, w tym kapitał 613,94 CHF i odsetki 276,41 CHF. Rozwiązanie umowy dokonane było za wypowiedzeniem, którego okres wynosił 30 dni od daty otrzymania pisma. Nadmieniono, iż w przypadku spłaty wymagalnego zadłużenia przed upływem terminu wypowiedzenia, rozwiązanie umowy należy uznać za bezskuteczne, a umowa będzie kontynuowana na dotychczasowych warunkach. W wypowiedzeniu znalazł się także zapis, zgodnie z którym: „Powyższą kwotę powiększyć należy o kwotę odsetek od zadłużenia przeterminowanego naliczanych za kolejny dzień zwłoki w spłacie (licząc od daty pisma) oraz o opłatę naliczaną tytułem sporządzenia i wysłania każdego pisma wypowiadającego umowę, ustaloną w Taryfie opłat i prowizji”. Pismo zostało odebrane przez powodów w dniu 09.11.2009 r. W dniu 30.11.2009 r. powodowie wpłacili na rzecz Banku kwotę 3.000 zł. Średni kurs NBP franka szwajcarskiego w tym dniu wynosił 2,7476 zł, a więc orientacyjnie kwota 3.000 zł wg. tego przelicznika stanowiła równowartość około 1.091,86 CHF. Powodowie byli więc przekonani, że spłacili wymagalną należność powiększoną o kwotę odsetek i opłaty za sporządzenie pisma.

W dniu 01.03.2010 r. Bank skierował do powodów ostateczne wezwanie przedsądowe obejmujące już cały kapitał tj. 55.047,90 CHF, odsetki 1.417,67 CHF oraz opłaty i prowizje 15,20 CHF.

Jako że przed upływem terminu wypowiedzenia umowy powodowie wpłacili kwotę o 200 franków większą, niż wskazana w piśmie z dnia 31.10.2009 r. byli przekonani, że spełnili warunki uznania wypowiedzenia za bezskuteczne. Wobec otrzymania wezwania z dnia 01.03.2010 r. złożyli wniosek o jego wycofanie wypowiedzenia. Pismem z dnia 09.04.2010 r. Bank (...) SA poinformował, że nie ma możliwości uwzględnienia wniosku, bowiem wpłata dokonana przed upływem terminu wypowiedzenia nie pokryła równowartości należności wymagalnych. W treści pisma zasugerowano powodom złożenie wniosku o restrukturyzację kredytu, co też powodowie uczynili. Możliwość restrukturyzacji uzależniono od dokonania minimum dwóch wpłat w zadeklarowanej wysokości w terminie 14 dni. Pismem z dnia 09.06.2010 r. Bank poinformował powodów o negatywnym rozpatrzeniu wniosku o restrukturyzację kredytu. W treści pisma wskazano, iż bank wystawi bankowy tytuł egzekucyjny oraz skieruje do Sądu sprawę o nadanie klauzuli wykonalności.

W dniu 02.05.2011 r. Bank (...) SA wystawił przeciwko powodom bankowy tytuł egzekucyjny Nr (...), który z mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Z., I Wydział Cywilny, z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie (...), został opatrzony klauzulą wykonalności.

Bankowy tytuł egzekucyjny wystawiono na następujące kwoty: kapitał – 55.047,90 CHF, odsetki umowne naliczone od 01.06.2006 r. do 01.05.2011 r. – 13.804,79 CHF; łącznie 68.852,69 CHF.

Na mocy wskazanego tytułu wykonawczego wszczęto egzekucję prowadzoną następnie przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Z. B. W. (1) pod sygnaturą (...). W trakcie postępowania przeprowadzono dwie nieskuteczne egzekucje należących do powodów nieruchomości. Wskazane postępowanie egzekucyjne zostało zakończone się wydaniem przez komornika sądowego postanowienia o bezskuteczności egzekucji. Pismem z dnia 20.06.2016 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Z. B. W. (1) zawiadomił powodów o ponownym wszczęciu egzekucji na wniosek Banku.

Powodowie wskazali, że przeczą zdarzeniom, na których oparto wydanie bankowego tytułu egzekucyjnego i klauzuli wykonalności oraz kwestionują obowiązek stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu. Podali również, że podważają także ważność umowy kredytu budowlano-hipotecznego Nr (...).

W ocenie powodów pozwana kształtując umowę z powodami wprowadziła do niej niedozwolone postanowienia umowne, skutkiem czego wysokość jej wierzytelności określona w kwestionowanym tytule wykonawczym nie odpowiada kwocie, jaka powinna być ustalona zgodnie z klauzulami umownymi nienaruszającymi regulacji o niedozwolonych postanowieniach umownych.

Powodowie wskazali w pozwie na konkretne postanowienia umowy, które w ich ocenie zawierają niedozwolone klauzule umowne. Podkreślili, że w chwili zawierania umowy przysługiwał im status konsumenta w rozumieniu art. 22¹ k.c. Zdaniem powodów niedozwolone klauzule umowne dotyczą ustalenia kwoty kredytu, zmiennej stopy oprocentowania oraz przesłanek zmiany stopy oprocentowania i zmiany odsetek od zadłużenia przeterminowanego a także warunków i trybu wypowiedzenia umowy. Analiza wyżej wymienionych przepisów umowy wskazuje na swobodę pozwanej w ustalaniu kursu franka szwajcarskiego, według którego miała być ustalana wysokość kredytu wypłaconego w złotych polskich a także swobodę kredytodawcy do ustalenia, czy zaszły przesłanki zmiany stopy oprocentowania. Zdaniem powodów, na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż umowa kredytu nie przewiduje w ogóle reguł przeliczania franka szwajcarskiego na złotówki. Wskazali oni również na to, że zgodnie z zapisami Rekomendacji S dotyczącej dobrych praktyk w zakresie ekspozycji kredytów zabezpieczonych hipotecznie wydanej przez Komisję Nadzoru Bankowego w 2006 roku wymagane prawem zapisy mają być zamieszczone w umowie a nie w regulaminie bądź innej regulacji stanowiącej załącznik do umowy.

Powodowie zwrócili uwagę na to, że w przypadku stwierdzenia nieważności umowy kredytowej, powodowie zobowiązani byłiby jedynie do zwrotu wypłaconego im świadczenia. Oczywiście jest, że w takim przypadku odpadłaby również podstawa wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego oraz nadania mu klauzuli wykonalności.

W piśmie z dnia 2 listopada 2016 r., stanowiącym odpowiedź na wezwanie do usunięcia braków formalnych pozwu, powodowie podali, że wnoszą o pozbawienie wykonalności bankowego tytułu egzekucyjnego w całości oraz że podjęli próby polubownego załatwienia sprawy, które nie przyniosły skutku z uwagi na fakt, iż pozwana spółka nie podzieliła argumentacji szczegółowo opisanej w treści pozwu i uważa bankowy tytuł egzekucyjny za wydany w sposób prawidłowy.

W odpowiedzi na pozew z dnia 16 grudnia 2016 r. pozwany Bank (...) SA z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwany wskazał, że zgodnie z umową kredytu budowlano-hipotecznego nr (...) z 31 maja 2006 r. Bank (...) SA udzielił powodom na warunkach określonych w tej umowie oraz w Regulaminie kredytowania osób fizycznych w Banku (...) SA nie objętych ustawą o kredycie konsumenckim, kredytu w wysokości 60.554 CHF, a powodowie zobowiązali się do wykorzystania i zwrotu kredytu wraz z odsetkami na warunkach określonych w umowie kredytu. Zgodnie z § 22 umowy kredytu jako integralną część umowy uznano załączniki:

1. wniosek o wypłatę kredytu
2. harmonogram wypłaty kredytu oraz warunki wypłaty
3. pełnomocnictwo do dysponowania środkami na rachunku bankowym
4. inne prawa i zobowiązania stron umowy
5. oświadczenie o poddaniu się egzekucji
6. postanowienia dotyczące kredytów walutowych

Powodowie podpisali umowę kredytową jak i wszystkie załączniki. Podpisując umowę kredytową powodowie potwierdzili otrzymanie Regulaminu kredytowania osób fizycznych w Banku (...) SA nie objętych ustawą o kredycie konsumenckim oraz wyciągu z obowiązującej Taryfy opłat i prowizji Banku (...) dla klientów indywidualnych (§ 24 umowy). Nadto powodowie przyjęli do wiadomości treść Regulaminu kredytowania osób fizycznych w Bank (...) SA nie objętych ustawą o kredycie konsumenckim przez podpisanie go na każdej stronie dokumentu.

Zgodnie z dyspozycjami powodów kredyt został im wypłacony w trzech transzach w dniu 19.06.2006 r., 13.09.2006 r. i 09.11.2006 r.

Splaty kredytu dokonywane były przez powodów początkowo regularnie. Wobec powstania zadłużenia w wysokości 264,29 CHF pismem z dnia 29.09.2009 r. pozwany wezwał powodów do zapłaty, pod rygorem wypowiedzenia umowy. Wobec braku spłaty zadłużenia, pozwany wypowiedział powodom umowę pismem z dnia 31.10.2009 r., które zostało doręczone powodom w dniu 09.11.2009 r. Pismem z dnia 01.03.2010 r. pozwany wezwał powodów do zapłaty całej kwoty zadłużenia. W odpowiedzi powodowie pismem z dnia 13.03.2010 r. zwrócili się o niewypowiadanie umowy w związku z dokonaniem w dniu 30.11.2009 r. wpłaty w wysokości 3.000 zł. Pozwany pismem z dnia 09.04.2010 r. poinformował powodów o braku możliwości wycofania i o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację, wskazując jednocześnie na konieczność złożenia dokumentów dotyczących sytuacji finansowej powodów i wpłatę minimum dwóch wpłat w zadeklarowanej wysokości. W dniu 11.05.2010 r. wpłynął do pozwanego wniosek o restrukturyzację złożony przez powodów. Wniosek o restrukturyzację został przez pozwanego rozpatrzony negatywnie, wobec braku załączenia dokumentów finansowych i braku wpłaty jakiegokolwiek kwoty, o czym pozwany poinformował powodów pismem z dnia 09.06.2010 r. W związku z powyższym pozwany wystawił bankowy tytuł egzekucyjny z dnia 02.05.2011 r. i poinformował powodów o wystawieniu tytułu i skierowaniu do sądu wniosku o nadanie klauzuli wykonalności. Po uzyskaniu klauzuli wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Z. z dnia 03.06.2011 r., (...), pozwany złożył wniosek o wszczęcie egzekucji do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Z. B. W. (2), który wszczął egzekucje w sprawie pod sygnaturą (...). Egzekucja została skierowana m. in. do nieruchomości (...) obciążonej hipoteką na zabezpieczenie udzielonego kredytu. W toku egzekucji Komornik ustalił, że powodowie są również właścicielami nieruchomości (...), która jest obciążona hipotekami przymusowymi na rzecz Gminy Miasto Z. powstałymi w 2003, 2004, 2006 i 2007 roku.

Pismem z dnia 20.12.2011 r. powodowie zwrócili się o umożliwienie im dalszej spłaty kredytu po 1.500 zł miesięcznie. W odpowiedzi zostali poinformowani o konieczności spełnienia warunku wpłaty kwoty w wysokości 20 % zadłużenia.

W związku z ustaleniami dokonanymi w rozmowie telefonicznej z powodami, pozwany pismem z dnia 03.02.2012 r. poinformował ich o możliwości złożenia wniosków restrukturyzacyjnych i złożył wniosek o zawieszenie egzekucji. Wniosek o restrukturyzację nie został przez powodów złożony, w związku z czym pozwany złożył wniosek o podjęcie egzekucji. Postanowieniem z dnia 24.07.2013 r. egzekucja w sprawie (...) została umorzona z powodu bezskuteczności.

Wnioskiem z dnia 10.06.2016 r. skierowanym do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Z. B. W. (2) pozwany ponownie wniósł o wszczęcie egzekucji przeciwko powodom. Postępowanie egzekucyjne toczy się pod sygnaturą (...). W toku egzekucji ustalono, że powodowie byli właścicielami nieruchomości (...), którą sprzedali w dniu 07.01.2010 r. synowi P. G..

Według pozwanego, choć powodowie przeczą zdarzeniem, na których oparto wydanie bankowego tytułu wykonawczego i klauzuli wykonalności oraz kwestionują istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym, z pozwu nie wynika jednak, jakie są przesłanki zakwestionowania istnienia obowiązku stwierdzonego tytułem wykonawczym. Na podstawie przedstawionego w pozwie stanu faktycznego pozwany domyśla się, że powodowie wywodzą swoje żądanie pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności z faktu, iż po otrzymaniu wypowiedzenia umowy, dokonali wpłaty 3.000 zł, co stanowiło równowartość ok. 1.09,86 CHF, a co za tym idzie, powodowie byli przekonani, że spełnili warunek konieczny do cofnięcia wypowiedzenia umowy. Pozwany podniósł, że powyższa okoliczność została wyjaśniona powodom już w piśmie pozwanego z dnia 09.04.2010 r. W wypowiedzeniu umowy (pismo z dnia 31.10.2009 r.) powodowie zostali poinformowani o tym, że warunkiem cofnięcia wypowiedzenia jest

splata zaległości wynoszącej 890,35 CHF wraz z odsetkami, co spowoduje kontynuowanie umowy na dotychczasowych zasadach. Powodowie odebrali wypowiedzenie w dniu 09.11.2009 r., termin wypowiedzenia upłynął w dniu 09.12.2009 r. W dniu 30.11.2009 r. powodowie dokonali dwóch wpłat o łącznej równowartości 1.049,72 CHF, co pokryło kwotę przeterminowanego zadłużenia, ale pokryły tylko część bieżącej raty kredytowej wymagalnej w dniu 30.11.2009 r. Kontynuowanie umowy na dotychczasowych zasadach oznacza niewątpliwie, że po spłacie przeterminowanego zadłużenia istnieje obowiązek spłaty kolejnych rat w terminach ich wymagalności. Ponieważ powodowie nie zapłacili raty wymagalnej w dniu 30.11.2009 r., w dniu upływu terminu wypowiedzenia nadal istniało przeterminowane zobowiązanie. Pozwany nie miał zatem podstaw do cofnięcia wypowiedzenia umowy.

W pozwie powodowie podnieśli, że „niemożność ustalenia dokładnych zasad przeliczania waluty z franka szwajcarskiego na złotówki uniemożliwiła powodom obliczenie dokładnej kwoty zobowiązania, która we wszystkich pismach z Banku podawana była we frankach. W konsekwencji, wpłacona przez powodów w dniu 30.11.2009 r. kwota 3.000 zł w ocenie Banku nie wypełniła zobowiązania wymagalnego na dzień upływu terminu wypowiedzenia, co spowodowało wystawienie przeciwko powodom bankowego tytułu egzekucyjnego. Powodowie byli z kolei przekonani, że w/w kwota pokryje wymagalne zobowiązania wobec banku”.

Pozwany podkreślił, że w każdym piśmie kierowanym do powodów podawany był numer telefonu i informacja, że telefonicznie lub osobiście powodowie mogą wyjaśnić wszelkie wątpliwości. Jeżeli powodowie mieli wątpliwości co do wysokości kwoty koniecznej do wycofania wypowiedzenia, mieli możliwość uzyskania wyjaśnień. Niezależnie od powyższego, odmowa cofnięcia wypowiedzenia i wystawienie bankowego tytułu wykonawczego nie było spowodowane błędem w obliczeniu kwoty w złotówkach stanowiącej równowartość zadłużenia podanego w CHF, ale zaległością powstałą w wyniku braku zapłaty kolejnej raty w okresie wypowiedzenia.

Pozwany podniósł, że dwukrotnie umożliwił powodom dokonanie restrukturyzacji kredytu. Wniosek o restrukturyzację złożony w dniu 11.05.2010 r. nie zawierał wymaganych dokumentów finansowych, a ponadto powodowie nie dokonali wpłaty żądanej przez pozwanego dwóch rat. Kolejną możliwość złożenia wniosku o restrukturyzację pozwany dał powodom w lutym 2012 roku i w celu umożliwienia im powyższego zawiesił postępowanie egzekucyjne. Wówczas powodowie wniosku restrukturyzacyjnego w ogóle nie złożyli.

Odnośnie podnoszonego przez powodów zarzutu uniemożliwienia im przewalutowania kredytu, pozwany podniósł, iż zgodnie z § 11 umowy kredytu, bank może dokonać zmiany warunków spłaty kredytu, w tym zmiany waluty, na pisemny wniosek kredytobiorcy. Pozwany takiego wniosku powodów nie posiada. Powodowie nie podali, kiedy miało miejsce złożenie takiego wniosku, nie przedłożyli kopii wniosku o przewalutowanie, dowodu złożenia go w banku, nie podali w jakiej formie udzielono im odmownej decyzji.

Pozwany podniósł także, że nieuzasadnione są twierdzenia powodów co do nieważności umowy kredytowej z tego powodu, że umowa ta zawiera klauzule niedozwolone.

W toku dalszego postępowania w sprawie strony podtrzymały swoje żądania i twierdzenia.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 31 maja 2006 r. pomiędzy Bankiem (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K. (zwanym w treści umowy Bankiem) a A. G. (1) i A. G. (2), odpowiedzialnymi solidarnie za spłatę zadłużenia (zwanymi dalej Kredytobiorcą) została zawarta umowa kredytu budowlano-hipotecznego Nr (...). Bank udzielił Kredytobiorcy na warunkach określonych w umowie oraz Regulaminie kredytowania osób fizycznych w Banku (...) SA nie objętych ustawą o kredycie konsumenckim, kredytu w wysokości 60.554 CHF (franków szwajcarskich), a Kredytobiorca zobowiązał się do wykorzystania i zwrotu kredytu wraz z odsetkami zgodnie z warunkami niniejszej umowy. Kredyt został udzielony na okres od dnia 31.05.2006 r. do dnia 30.05.2029 r.; ostateczny termin spłaty kredytu przypada na dzień 30.05.2029 r. Kredyt miał być przeznaczony na spłatę kredytu udzielonego na budowę domu jednorodzinnego w (...) Z., umowa nr (...)

z dnia 27.04.2000 r., oraz budowę systemem gospodarczym domu wolnostojącego jednorodzinnego, położonego w miejscowości Z., ul. (...).

Strony ustaliły, że Kredytobiorca będzie zobowiązany do zapłaty prowizji bankowej od kwoty przyznanego kredytu w wysokości 1.453,30 CHF, stanowiącej 2,40 % kwoty kredytu. Umowa stanowi, że w dniu jej sporządzenia oprocentowanie kredytu wynosi 3,90333 % w stosunku rocznym. W całym okresie kredytowania oprocentowanie stanowić będzie sumę stawki LIBOR dla terminów 6-miesięcznych i marży w wysokości 2,35 %. Wskazany poziom marży będzie obowiązywał w okresie przejściowym, tj. uzyskania przez Bank odpisu z KW potwierdzającego prawomocny wpis hipoteki na rzecz Banku. Po przedłożeniu odpisu z KW, który potwierdzi prawomocny wpis hipoteki na rzecz Banku, z uwzględnieniem postanowień ust. 3 marża ulegnie obniżeniu o 0,90 p.p. i wynosić będzie 1,45 %. Oprocentowanie kredytu będzie ulegać zmianie w zależności od zmiany stopy LIBOR określonej w ust. 2. O zmianach oprocentowania Bank będzie zawiadamiał Kredytobiorcę pisemnie w terminie 14 dni roboczych, wskazując datę, od której zmiana ta obowiązuje. Zawiadomienie stanowi integralną część umowy kredytu. Zmiana wysokości stopy procentowej nie stanowi zmiany warunków umowy. Strony zgodnie ustaliły, że prawnym zabezpieczeniem spłaty udzielonego kredytu będzie:

- a) wpisana na pierwszym miejscu hipoteka zwykła w wysokości 60.554 CHF z tytułu udzielonego kredytu i hipoteka kaucyjna do wysokości 32.700 CHF z tytułu odsetek umownych i kosztów udzielonego kredytu ustanowiona na rzecz Banku na finansowanej nieruchomości położonej w miejscowości Z., ul. (...),
- b) cesja praw z polisy ubezpieczenia nieruchomości od ognia i zdarzeń losowych, z zastrzeżeniem ust. 3 - suma ubezpieczenia pierwszej polisy wynosi 384.500 zł; suma ubezpieczenia w kolejnych polisach powinna być równa wartości nieruchomości na moment przedłużenia ubezpieczenia, jednakże nie niższa niż kwota aktualnego salda kredytu,
- c) wpływy na rachunek (...) nr (...) prowadzony Banku wraz z pełnomocnictwem do pobierania środków na spłatę zadłużenia.

W całym okresie kredytowania odsetki naliczane są od faktycznego zadłużenia i płatne w terminach określonych w harmonogramie spłat. Kredytobiorca zobowiązał się dokonać spłaty rat kredytu i odsetek w terminach i wysokościach określonych w Harmonogramie spłat stanowiącym integralną część umowy. Harmonogram spłat zostanie przesłany kredytobiorcy w terminie 14 dni od dnia uruchomienia środków kredytu. Strony ustaliły, że w okresie spłaty kredyt będzie spłacany w równych ratach miesięcznych obejmujących kapitał i odsetki, przy czym w miarę spłaty zadłużenia udział odsetek w racie kredytu będzie malał, a kapitału wzrastał (tzw. raty annuitetowe). Strony ustaliły także, że spłaty zadłużenia będą dokonywane poprzez obciążenie rachunku kredytobiorcy, do którego kredytobiorca wystawi pełnomocnictwo i z którego Bank będzie pobierał środki na spłatę zadłużenia w kwotach i terminach wynikających z zawartej umowy kredytu. Strony ustaliły również, że spłata kredytu następuje w złotych – zgodnie z zasadami określonymi w załączniku nr 7 do umowy kredytu.

W umowie kredytowej strony ustaliły, że w przypadku nieterminowej spłaty kredytu zastosowanie mają przepisy w Regulaminie kredytowania osób fizycznych w Banku (...) SA nie objętych ustawą o kredycie konsumenckim. Oprocentowanie zadłużenia przeterminowanego jest zmienne, ustalane jako iloczyn stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego i współczynnika ustalanego przez Bank; w dniu zawarcia umowy oprocentowanie zadłużenia przeterminowanego stanowi 4-krotność stopy kredytu lombardowego NBP, tj. 22 % w stosunku rocznym.

W § 14 umowy strony postanowiły, że wypowiedzenie umowy przez Bank w całości lub w części może nastąpić w przypadkach i terminach określonych w Regulaminie kredytowania osób fizycznych w Banku (...) SA nie objętych ustawą o kredycie konsumenckim.

W postanowieniach końcowych umowy strony postanowiły, że każda zmiana warunków niniejszej umowy wymaga zawarcia aneksu w formie pisemnej pod rygorem nieważności, chyba że umowa stanowi inaczej. W przypadku kredytów walutowych zastosowanie mają dodatkowo postanowienia zawarte w Załączniku nr 7 do umowy kredytu.

W końcowej części umowy strony zawarły postanowienie, zgodnie z którym integralną część umowy w postaci załączników stanowią:

- wniosek o wypłatę kredytu – załącznik nr 1,
- harmonogram wypłaty kredytu oraz warunki wypłaty – załącznik nr 2,
- pełnomocnictwo do dysponowania środkami na rachunku bankowym/do zawierania ubezpieczenia nieruchomości oraz umów cesji wierzytelności z tych umów na rzecz Banku, o którym mowa w § 9 ust. 8 – załącznik nr 4,
- inne prawa i zobowiązania stron umowy – załącznik nr 6,
- oświadczenie o poddaniu się egzekucji – załącznik nr 6,
- postanowienia dotyczące kredytów walutowych – załącznik nr 7.

Zgodnie z dyspozycjami małżonków G., kredyt został im wypłacony w trzech transzach, w dniach: 19.06.2006 r., 13.09.2006 r. i 09.11.2006 r.

/umowa kredytu budowlano-hipotecznego z 31.05.2006 r. k. 21-25, załączniki do umowy k. 26-33, wnioski o wypłatę kredytu k. 170-171, potwierdzenia wykonania dyspozycji k. 34-35 i 173/

Do 2009 roku raty kredytu były przez kredytobiorców spłacane w terminie.

W pismach z 29 września 2009 r. „z uwagi na utrzymujące się zadłużenie przeterminowane, które według stanu na dzień sporządzenia niniejszego pisma wynosi 264,29 CHF”, Bank (...) SA wezwał kredytobiorców do uregulowania należności w terminie 7 dni od otrzymania niniejszego pisma. W piśmie pouczone dłużników także o tym, że bezpośrednią konsekwencją prawną ewentualnego dalszego uchylania się od wykonywania zobowiązania wobec Banku będzie rozwiązanie umowy w trybie wypowiedzenia, skutkujące obowiązkiem spłaty całej należności, pod rygorem wszczęcia postępowania egzekucyjnego.

W dniu 31 października 2009 r. Bank (...) SA skierował do A. G. (2) i A. G. (1) pisma zatytułowane „wypowiedzenie umowy”. W piśmie tym Bank oświadczył, że w związku z brakiem spłaty zadłużenia przeterminowanego, zgodnie z postanowieniami Umowy kredytu/pożyczki rachunek nr (...) z dnia 19.06.2006 r., niniejszym rozwiązuje ww. umowę za wypowiedzeniem, którego okres wynosi 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma. W piśmie podano, że z dniem upływu okresu wypowiedzenia umowa zostanie rozwiązana, a obowiązkiem dłużnika jest dokonanie natychmiastowej spłaty całości zadłużenia wobec Banku. Dokument wskazywał, że według stanu na dzień jego sporządzenia, kwota zadłużenia przeterminowanego wynosi 890,35 CHF, w tym: kapitał 613,94 CHF, odsetki 276,41 CHF, opłaty i prowizje 0,00 CHF. Powyższą kwotę powiększyć należy o kwotę odsetek od zadłużenia przeterminowanego, naliczanych za każdy kolejny dzień zwłoki w spłacie (licząc od daty pisma) oraz o opłatę naliczaną tytułem sporządzenia i wysłania każdego pisma wypowiadającego umowę, ustaloną w Taryfie opłat i prowizji. W wypowiedzeniu z 31.10.2009 r. skierowanym do kredytobiorców wskazano również, że „jeżeli w powyżej zakreślonym okresie nastąpi spłata wymagalnego zadłużenia, wypowiedzenie traktować należy jako bezskuteczne a w konsekwencji umowa kontynuowana będzie na dotychczas obowiązujących warunkach. W końcowej części dokumentu wskazano, że w przypadku nieuregulowania bądź uregulowania w niepełnej wysokości wymagalnego zadłużenia z tytułu przedmiotowej umowy w zakreślonym terminie, umowa zostanie rozwiązana, a Bank podejmie działania prawne

zmierzające do wyegzekwowania należnych roszczeń w ramach postępowania sądowego i egzekucyjnego. Koszty przeprowadzenia tych czynności bezpośrednio obciążą rachunek dłużnika, zwiększając łączne saldo zadłużenia.

30 listopada 2009 r. dłużnicy uiszcili na konto Banku (...) SA tytułem spłaty zadłużenia z tytułu udzielonego kredytu kwotą 3.000 zł.

W piśmie z 15 marca 2010 r. A. i A. G. poinformowali Bank o wpłacie wyżej wymienionej kwoty, podnosząc, że kwota wymagana na dzień 31.10.2009 r. wynosiła 890,35 CHF. Prosimy o niewypowiadanie umowy kredytu, jednocześnie deklarując systematyczne i sumienne spłacanie rat kredytowych od marca.

W piśmie z 9 kwietnia 2010 r. Bank (...) SA poinformował dłużników, że nie widzi możliwości wycofania wypowiedzenia umowy kredytowej. Bank wyjaśnił, że wpłata powodów co prawda pokryła kwotę należności przeterminowanej wskazaną w wypowiedzeniu umowy, jednak nie wystarczyły na pokrycie całej bieżącej raty kredytowej, która zapadła w dniu 30.11.2009 r.

11 maja 2010 r. A. G. (2) skierował do Banku (...) SA wniosek o restrukturyzację kredytu. W piśmie z dnia 9 czerwca 2010 r. Bank poinformował kredytobiorców, że ich wniosek o restrukturyzację zadłużenia został rozpoznany odmownie oraz o tym, że Bank wystawi w przedmiotowej sprawie bankowy tytuł egzekucyjny i skieruje wniosek do sądu o nadanie mu klauzuli wykonalności.

/wezwanie do zapłaty z 29.09.2009 r. k. 62-63, wypowiedzenia z 31.10.2009 r. k. 64-65, pismo powodów z 15.03.2010 r. k. 182, wniosek o restrukturyzację k. 184-186, pismo pozwanego z 09.06.2010 r. k. 187/

2 maja 2011 r. Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny oznaczony numerem Nr (...), w którym stwierdził, że z tytułu umowy kredytu budowlano-hipotecznego nr (...) z dnia 31.05.2006 r. zawartej z dłużnikami solidarnymi A. G. (1) i A. G. (2) Bankowi (...) Spółka Akcyjna, będącemu następcą prawnym Banku (...) SA, przysługuje wobec wyżej wymienionych dłużników solidarnych roszczenie o zapłatę kwoty 68.852,69 CHF. Na zobowiązanie dłużników solidarnych składa się: kapitał - 55.047,90 CHF, odsetki umowne naliczone od 01.06.2006 do 01.05.2011 - 13.804,79 CHF, opłaty i prowizje - 0,00 CHF. Bankowy tytuł egzekucyjny stwierdza, że roszczenie Banku wynikające ze zobowiązania dłużników solidarnych jest w całości wymagalne. Nadto stwierdza, że dalsze należna odsetki w wysokości 4-krotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego tj. na dzień wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego 22,00 % w stosunku rocznym od kwoty wymagalnego roszczenia, obejmującego kapitał i odsetki określone w pkt. II ppkt. 1 i 2 będą obciążać dłużników solidarnych od dnia 02.05.2011 r. do dnia zapłaty.

Postanowieniem z dnia 3 czerwca 2011 r., w sprawie oznaczonej sygnaturą akt (...), Sąd Rejonowy w Z. nadał na rzecz Banku (...) SA w W. przeciwko dłużnikom A. G. (1) i A. G. (2) klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu z dnia 02.05.2011 r., na mocy którego dłużnicy powinni zapłacić wierzycielowi solidarnie kwotę 68.852,69 CHF oraz dalsze umowne odsetki karne w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym, stanowiące na dzień wystawienia tytułu 22 % w stosunku rocznym, naliczane od dnia 02.05.2011 r. do dnia zapłaty, zastrzegając, iż egzekucji nie może podlegać kwota wyższa niż 93.254 CHF oraz zasądził od dłużników na rzecz wierzyciela solidarnie kwotę 161 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Na wniosek Banku (...) SA Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Z. B. W. (1) wszczął przeciwko A. G. (1) i A. G. (2) postępowanie egzekucyjne w celu wyegzekwowania wierzytelności stwierdzonych w bankowym tytule egzekucyjnym z 2 maja 2011 r. Egzekucja ta nie została zakończona.

/bankowy tytuł egzekucyjny z 02.05.2011 r. k. 68, postanowienie SR w Z. z 03.06.2011 r. k. 69-70, zawiadomienie o wszczęciu egzekucji k. 71-71v./

Rzeczywista wartość spłaconego przez powodów zobowiązania według kursu średniego NBP na dzień wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego mieści się w przedziale od 14.169,86 CHF do 14.653,53 CHF; wartość zadłużenia

powodów na dzień wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego według kursu średniego NBP mieści się w przedziale od o CHF do 483,67 CHF.

Pozwany Bank do listopada/grudnia 2007 roku wpłacane przez powodów w złotych raty kredytu na zasadach, których nigdy nie udostępnił; z kolei później zaczął przeliczać raty według kursów wymiany obowiązujących w Banku (...) SA.

Wpłacona przez powodów w dniu 30.11.2009 r. kwota 3.000 zł była warta 1.052,08 CHF według kursu (...) SA oraz 1.067,84 CHF według kursu (...) SA. Wpłata ta wyczerpała roszczenie pozwanego Banku w dwójnasób: po pierwsze - wskazana tam kwota była ponad dziesięciokrotnie zawyżona, po drugie – nawet gdyby przyjąć, że zadłużenie faktycznie wynosiło 890,35 CHF, to wpłacona kwota w wysokości 1.052,08 CHF dług ten pokrywała.

/opinia biegłego P. M. z 20.12.2019 r. k. 317-331, opinia uzupełniająca z 20.04.2020 r. 367-369v./

Sąd zważył, co następuje:

Podstawą ustalenia powyższego stanu faktycznego były przede wszystkim dowody z dokumentów.

Wszystkie dokumenty znajdujące się w aktach sprawy należało uznać za wiarygodne i przyznać im pełną moc dowodową. Są to dokumenty prywatne w rozumieniu art. 245 k.p.c. Wiarygodność dokumentów nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

Na wiarę zasługuje pisemna opinia P. M. z 20 grudnia 2019 r. łącznie z opinią uzupełniająca. Biegły przedstawił wnioski opinii i je szczegółowo uzasadnił. W opinii uzupełniającej ustosunkował się do zastrzeżeń do opinii zgłoszonych przez pozwanego. Podkreślić należy, że twierdzenia warunkowe bądź sformułowane w sposób alternatywny (np., że pewna wielkość „mieści się w przedziale”) nie wynikają z niekompetencji biegłego lub braku chęci dotarcia do prawdy, ale z braku stosownych dokumentów źródłowych, o czym sam biegły w opinii napisał. Wskazywane przez pozwanego rzekome „mankamenty” opinii, zdaniem Sadu w żadnym stopniu nie mogą wpłynąć na jej wartość dowodową i przydatność dla rozstrzygnięcia sprawy.

Stosownie do treści art. 840 § 1 pkt. 1 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście.

Zgodnie z art. 776 k.p.c. tytułem wykonawczym jest tytuł egzekucyjny zaopatrzonego w klauzulę wykonalności; tytuł wykonawczy jest podstawą egzekucji.

Powodowie domagali się pozbawienia wykonalności w całości bankowego tytułu egzekucyjnego wystawionego przez Bank (...) SA, opatrzonego klauzulą wykonalności nadaną przez Sąd Rejonowy w Z.. W niniejszym przypadku kwestionowany przez powodów tytuł egzekucyjny (bankowy tytuł egzekucyjny) nie jest orzeczeniem sądowym i tym samym powodowie mieli prawo do kwestionowania obowiązku (zobowiązania) stwierdzonego tym tytułem.

Z Bankowego Tytułu Egzekucyjnego Nr (...) wystawionego przez Bank (...) SA wynika, że roszczenie przysługujące wierzycielowi od dłużników wskazane w tym tytule wynika z umowy kredytu budowlano-hipotecznego nr (...) z dnia 31 maja 2006 r. Pozwany Bank twierdził, że z uwagi na niespłacanie kredytu przez powodów wypowiedział skutecznie umowę kredytu

i postawił go w stan natychmiastowej wymagalności. Z kolei powodowie twierdzili, że uiszcili wymaganą przez Bank kwotę i tym samym wypowiedzenie umowy kredytowej stało się bezskuteczne. Ocena skuteczności wypowiedzenia umowy kredytowej ma więc dla rozstrzygnięcia sprawy zupełnie zasadnicze znaczenie.

Zgodnie z ogólną regułą prawa cywilnego, że stosunki cywilnoprawne powinny być oceniane na podstawie przepisów obowiązujących w dacie ich powstania, rozważania na temat umowy kredytu budowlano-hipotecznego nr (...), w tym zagadnienie skuteczności wypowiedzenia tej umowy, powinny zostać dokonane przez pryzmat przepisów obowiązujących w dacie zawarcia tej umowy, czyli w dniu 31 maja 2006 r. Stosownie do treści art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (tekst jednolity Dz. U. z 2002 r., Nr 72, poz. 665), czyli w brzmieniu obowiązującym w dacie zawarcia umowy, przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

2. Umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności:

- 1) strony umowy,
- 2) kwotę i walutę kredytu,
- 3) cel, na który kredyt został udzielony,
- 4) zasady i termin spłaty kredytu,
- 5) wysokość procentowania kredytu i warunki jego zmiany,
- 6) sposób zabezpieczenia spłaty kredytu,
- 7) zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu,
- 8) terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych,
- 9) wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje,
- 10) warunki dokonywania zmian i rozwiązania umowy.

Stosownie do treści art. 75 ust. 1 prawa bankowego, w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu albo w razie utraty przez kredytobiorcę zdolności kredytowej bank może obniżyć kwotę przyznanego kredytu albo wypowiedzieć umowę kredytu. Termin wypowiedzenia, o którym mowa w ust. 1, o ile strony nie określią w umowie dłuższego terminu, wynosi 30 dni, a w razie zagrożenia upadłością kredytobiorcy - 7 dni (art. 75 ust. 2).

Z § 14 umowy kredytu budowlano-hipotecznego z 31.05.2006 r. wynika, że wypowiedzenie umowy przez bank w całości lub w części może nastąpić w przypadkach i terminach określonych w Regulaminie kredytowania osób fizycznych w Banku (...) SA nie objętych ustawą o kredycie konsumenckim. O wypowiedzeniu umowy stanowi § 12 Regulaminu kredytowania osób fizycznych w Banku (...) SA nie objętych ustawą o kredycie konsumenckim, stanowiącego załącznik nr 4 do umowy kredytowej. Zgodnie

z jego brzmieniem wypowiedzenie umowy przez Bank w całości lub w części może nastąpić w przypadku stwierdzenia, że warunki udzielenia kredytu nie zostały dotrzymane lub w razie zagrożenia terminowej spłaty kredytu z powodu złego stanu majątkowego kredytobiorcy. Termin wypowiedzenia wynosi 30 dni. W związku z tym należy zauważyć, że ani sama umowa, ani Regulamin w żaden sposób nie konkretyzują przesłanek wypowiedzenia kredytu. Przytoczony wyżej zapis regulaminu stanowi w istocie powtórzenie treści art. 75 ust. 1 i 2 prawa bankowego. „Niedotrzymanie warunków udzielenia kredytu” jako przesłanka wypowiedzenia umowy jest pojęciem nieostrym; w istocie może oznaczać niewywiązanie się przez kredytobiorcę z któregośkolwiek obowiązku przewidzianego umową. I tak np. spóźnienie się przez kredytobiorcę z zapłatą kolejnej raty kredytu o jeden dzień jest przecież „niedotrzymaniem

warunków udzielenia kredytu”. Tak samo może być potraktowane zapłacenie raty w niepełnej wysokości, choćby z niedopłatą o kilka złotych. Potwierdza to zapis § 10 Regulaminu, zgodnie z którym, należność z tytułu zaciągniętego zobowiązania niespłacona w terminie określonym w umowie lub w terminie wyznaczonym przez Bank albo spłacona w niepełnej wysokości, uznawana jest przez Bank jako zadłużenie przeterminowane. Skutkiem powstania zadłużenia przeterminowanego jest uprawnienie banku do naliczania odsetek od tego zadłużenia. Uznanie kwoty kapitału, rat kapitałowych albo odsetek jako zadłużenia przeterminowanego nie wyklucza możliwości wypowiedzenia kredytu przez Bank. Sens tego ostatniego zapisu Regulaminu jest nie do końca zrozumiały: dlaczego powstanie po stronie kredytobiorcy zadłużenia przeterminowanego mogłoby w ogóle wykluczyć wypowiedzenie kredytu przez Bank? Zamiarem pozwanego Banku było przecież wypowiedzenie kredytu i postawienie go w stan wymagalności właśnie dlatego, że powodowie, zdaniem kredytodawcy, doprowadzili do powstania zadłużenia przeterminowanego. Jedyne obowiązki, jakie Regulamin nakłada na Bank w tym zakresie sprowadza się do obowiązku zawiadomienia kredytobiorców o powstaniu zadłużenia przeterminowanego na piśmie. Pozwany obowiązek ten spełnił poprzez wysłanie do powodów pisma z 29 września 2009 r. Nie oznacza to oczywiście, że dokonane w dniu 31 października 2009 r. wypowiedzenie należy „automatycznie” uznać za skuteczne

i skutkujące obowiązkiem zapłaty przez kredytobiorców kwot wskazanych w bankowym tytule egzekucyjnym z 2 maja 2011 r. Sam fakt wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego nie wywołuje skutku prawnego, jakim jest powstanie zobowiązania, ani też nie powoduje wymagalności zadłużenia. Tytuł taki, po uzyskaniu przez wierzyciela sądowej klauzuli wykonalności, uprawnia jedynie wierzyciela do prowadzenia egzekucji względem osób, wobec których został wystawiony (tak Sąd Apelacyjny w Białymstoku w uzasadnieniu wyroku z 05.04.2019 r., I ACa 689/18). Podkreślić bowiem z całą stanowczością należy, że bankowy tytuł egzekucyjny nawet przed 27 listopada 2015 r., czyli przed uchyceniem przepisów art. 96-98 Prawa bankowego regulujących wystawianie przez banki bankowych tytułów egzekucyjnych, co z kolei było efektem wydania przez Trybunał Konstytucyjny wyroku z dnia 14 kwietnia 2015 r. (sygn. akt P 45/12), nie stanowił źródła zobowiązania cywilnoprawnego kredytobiorców wobec banków z tytułu udzielonych kredytów (pożyczek). Źródłem zobowiązania jest tu zawsze umowa kredytowa (umowa pożyczki) i wynikający z niej obowiązek spłaty udzielonego kredytu (pożyczki) wraz z odsetkami i innymi kosztami, jeśli umowa je przewiduje. Nie inaczej jest w sprawie niniejszej. Skoro sam fakt zawarcia umowy kredytowej i wypłaty transz kredytu kredytobiorcom był bezsporny, to rozstrzygnięcie sprawy sprowadza się do oceny tego, czy wypowiedzenie kredytu dokonane przez Bank w pismach z dnia 31.10.2009 r. było skuteczne. Zdaniem Sądu na tak postawione pytanie należało udzielić odpowiedzi przeczącej.

Jak wcześniej zaznaczono, niedotrzymanie przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu, jako przesłanka wypowiedzenia umowy kredytowej, jest sformułowaniem bardzo ogólnym, dającym szerokie pole do interpretacji różnych działań i zaniechań kredytobiorców, które w konkretnych warunkach mogą być uznane za „niedotrzymanie warunków udzielenia kredytu”. Dlatego wypowiedzenie kredytu powinno w sposób maksymalnie precyzyjny wskazywać podstawy wypowiedzenia, czyli podać jakich konkretnie warunków udzielenia kredytu kredytobiorca nie dotrzymał. Istnieje w tym zakresie bogate orzecznictwo (m. in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 28.12.2017 r., I ACa 713/17; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 26.07.2017 r., I ACa 143/17). W uzasadnieniu wyroku z 23.05.2013 r. Sąd Najwyższy stwierdził nawet, że niedotrzymanie warunków wieloletniego kredytu hipotecznego nie zawsze uzasadnia jego wypowiedzenie; zwłaszcza, gdy zaległość jest niewielka (IV CSK 679/12). Z kolei w uzasadnieniu wyroku z 27.03.2019 r. Sąd Apelacyjny w Białymstoku stwierdził, że jasny i jednoznaczny przekaz towarzyszący wypowiedzeniu umowy kredytowej powinien odwoływać się do wiążących strony zapisów regulaminu, lub wprost wskazywać konkretne przyczyny wypowiedzenia umowy kredytu /jakie warunki udzielenia kredytu zostały naruszone/ (I AGa 147/18). Reasumując, należy stwierdzić, że wypowiedzenie umowy kredytowej powinno wskazywać przyczyny wypowiedzenia tj. warunki udzielenia kredytu naruszone przez kredytobiorcę i oczywiście, jak każde oświadczenie woli, powinno zostać kredytobiorcy doręczone (oznajmione), w taki sposób, żeby mógł się zapoznać z jego treścią (art. 61 § 1 zd. 1 k.c.). Te warunki zostały spełnione. Nie został natomiast warunek ostatni a mianowicie taki, że przyczyny wypowiedzenia powinny być zgodne ze stanem faktycznym. Jeśli pozwany Bank twierdzi, że powodowie nie spłacali rat kredytu w terminie i tym samym doprowadzili do powstania zadłużenia przeterminowanego, to winien tę okoliczność udowodnić (art. 6 k.c.). Pozwany Bank winien udowodnić zatem, że w dniu:

- 29.09.2009 r. przeterminowane zadłużenie stanowiło kwotę 264,29 CHF
- 31.10.2009 r. przeterminowane zadłużenie stanowiło kwotę 890,35 CH
- 02.05.2011 r. zadłużenie powodów z tytułu udzielonego kredytu zamykało się kwotą 68.852,69 CHF.

Nadto powód powinien wykazać dowodami, że wpłacona w dniu 30.11.2009 r. kwota 3.000 zł nie pokryła istniejącego i wymagalnego zadłużenia powodów z tytułu udzielonego kredytu według stanu na dzień 31.10.2009 r.

Przeprowadzone w sprawie dowody w sposób jednoznaczny przekonują, że wyżej wskazane twierdzenia nie tylko nie zostały dowiedzione; przeciwnie- dowody te potwierdzają, że są to twierdzenia fałszywe. Z uzasadnienia opinii biegłego P. M. wynika, że na dzień 29.09.2009 r. wymagalne zadłużenie z tytułu udzielonego kredytu nie istniało (k. 324). W dniu 31.10.2009 r. wymagalne zadłużenie z pewnością nie wynosiło 890,35 CHF (było przeszło dziesięciokrotnie niższe). Wysokość zadłużenia powodów z tytułu udzielonego kredytu na dzień wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego nie była większa niż 483,67 CHF (stanowiła kwotę od 0 do 483,67 CHF); nie stanowiła więc kwoty, na którą opiewał bankowy tytuł egzekucyjny. Nadto, nawet gdy przyjąć fałszywe twierdzenie o tym, że na według stanu z dnia 31.10.2009 r. przeterminowane zadłużenie powodów z tytułu udzielenia kredytu wynosiło 890,35 CHF za prawdziwe, to wpłacona przez powodów w dniu 30.11.2009 r. kwota 3.000 zł zadłużenie to pokryła.

Podkreślić stanowczo należy, że istniejące w sprawie wątpliwości szczegółowo wyeksplikowane przez biegłego nie mogą być rozstrzygnięte na niekorzyść powodów. Od banku jako instytucji zaufania publicznego należy wymagać szczególnej staranności. Pozwany powinien mieć i na żądanie Sądu i powołanego przez Sąd biegłego przedstawić wszystkie dokumenty pozwalające na prawidłowe zrekonstruowanie stosunku prawnego łączącego strony. W szczególności zupełnie niezrozumiałą jest brak harmonogramu spłaty kredytu i zasad dotyczących sposobu przeliczania wpłat złotówkowych na CHF w Banku (...). Skoro postępowanie sądowe nie potwierdziło, że powodowie byli dłużnikami pozwanego Banku co do kwot wskazanych w dokumentach przez ten Bank wystawionych, to powództwo musiało zostać uwzględnione w całości. Powodowie mają prawo na podstawie art. 840 § 1 pkt. 1 k.p.c. domagać się wyeliminowania z obrotu prawnego tytułu egzekucyjnego, który potwierdza istnienie wierzytelności, która w rzeczywistości nie istnieje. Z uwagi na powyższe nie jest konieczne rozważanie, czy zastosowane w umowie klauzule mają charakter abuzywny (niedozwolony), skoro tytuł wykonawczy nie mógł się ostać.

O kosztach procesu orzeczono w punkcie 2 i 3 wyroku. Zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c.

strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). W związku z tym, że powództwo uwzględniono w całości, kosztami procesu należało obciążyć pozwanego. Zgodnie z art. 98 § 3 k.p.c. do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony. Powodowie byli reprezentowani przez adwokata z urzędu, który złożył wniosek o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego i oświadczył, że koszty te nie zostały zapłacone. Dlatego należało zasądzić od pozwanego wynagrodzenie adwokata powiększone o stawkę podatku VAT (14.400 zł plus 3.312 zł) na podstawie § 8 pkt. 7 i § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2015 r., poz. 1801). Zgodnie z art. 122 k.p.c. koszty te podlegały zasądzeniu na rzecz powodów jako strony wygrywającej proces (postanowienie Sądu Najwyższego z 08.08.2019 r., III CSK 329/18).

Powodowie zostali zwolnieni od kosztów sądowych w całości postanowieniem z 23.11.2016 r. (k. 121-121v.). Stosownie do treści art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t. j. Dz.U. z 2020 r., poz. 755), kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją do tego

podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. W związku z tym należało zasądzić od pozwanego, jako od strony przegrywającej proces, na rzecz Skarbu Państwa-Sąd Okręgowy w Poznaniu tytułem opłaty od pozwu, od której powodowie zostali zwolnieni 10.516 zł i 2.429,25 zł tytułem kosztów opinii biegłego niepokrytych z zaliczki.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie wyżej powołanych przepisów prawa, orzeczono jak w sentencji wyroku.

J. Grudziński